کیهان

پنجشنبه ۱۹ شهریور ۱۴۰۵ □ ۲۸ ربیع‌الاول ۱۴۴۸ □ ۱۰ سپتامبر ۲۰۲۶ □ شماره ۲۴۲۳۱

صفحه ۸

اذان ظهر: ۱۲/۰۱، اذان مغرب: ۱۸/۳۷، نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۱۹، اذان صبح(فردا): ۴/۱۸، طلوع آفتاب(فردا):۵/۴۴

سرنوشت نامعلوم صدها شهروند سوری در رژیم جولانی

کمیته حقیقت‌یاب در امور سوریه نسبت به تداوم نقض حقوق بشر در این کشور تحت حکومت رژیم جولانی و سرنوشت نامعلوم صدها تن ابراز نگرانی کرد.

اوضاع سوریه پس از سقوط دمشق روزبه‌روز آشفته‌تر می‌شود. به گزارش مهر به نقل از المیادین، کمیته حقیقت‌یاب در امور سوریه در گزارش ارائه‌شده به شورای حقوق بشر در ژنو تأکید کرد: تعداد دادگاه‌های برگزار شده علیه عناصر مسلح و ناقضان حقوق بشر در حوادث مربوط به منطقه ساحل و غرب سوریه که ابتدای سال ۲۰۲۵ رقم خورد و همچنین حوادث سویدا در میانه ۲۰۲۵ بسیار محدود بوده است. براساس این گزارش، صدها تن از زمان وقوع درگیری‌های مسلحانه نیروهای رژیم جولانی و نیروهای سوریه دموکرات همچنان مفقود هستند. در این گزارش تأکید شده است: «از موارد نگران‌کننده می‌توان به ثبت مرگ‌ومیر در مراکز بازداشت، دستگیر کردن فعالان، گسترش تفکرات خشونت‌بار و تهدیدات علیه زنان به‌ویژه فعالان زن سوری و همچنین ازسرگیری درگیری‌ها در سویدا اشاره کرد.»

بحران معیشت به یکی از ثروتمندترین کشورهای جهان رسید!

نزدیک به ۱۰ هزار کارمند دولتی کشور ثروتمند نیوزیلند در اعتراض به پیشنهاد افزایش حقوقی کمتر از نرخ تورم دست از کار کشیدند.

نزدیک به ۱۰ هزار کارمند دولتی نیوزیلند- یکی از ثروتمندترین کشورهای جهان- روز چهارشنبه در اعتراض به پیشنهاد افزایش حقوقی که کمتر از نرخ تورم است، دست از کار کشیدند. این اعتصاب در چندین وزارتخانه و سازمان دولتی خدمات را مختل کرد و با تجمع مقابل پارلمان همراه شد. کارگران می‌گویند پیشنهاد دولت عملاً باعث کاهش قدرت خریدشان می‌شود، در حالی که هزینه‌های زندگی به‌ویژه پس از جهش قیمت سوخت ناشی از تنش‌ها و جنگ‌افروزی آمریکا علیه ایران به‌شدت افزایش یافته و تورم را به ۴.۱ درصد رسانده است. اقتصاد نیوزیلند که از سال‌ها پیش با رکود و ضعف تقاضا روبه‌روست، تحت فشار این شوک انرژی قرار گرفته و دولت محافظه‌کار فعلی با وجود هشدارها همچنان بر کاهش تعداد کارمندان دولتی اصرار دارد. این اعتراض‌ها در آستانه انتخابات، فشار سیاسی بر دولت را افزایش داده است.

نگاه

۲۵ سال پس از ۱۱ سپتامبر و شکنجه‌گرانی که پاداش گرفتند

مترجم: سید محمد امین‌آبادی

یک ربع قرن از حمله تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ (۲۰ شهریور ۱۳۸۰) که نزدیک به ۳ هزار نفر را در آمریکا به کام مرگ کشاند، می‌گذرد. در هفت سال نخست پس از آن فاجعه هزینه‌های پنتاگون دو برابر شد. پیامدهای ۱۱ سپتامبر همچنین موجب تقویت چشمگیر «جامعه اطلاعاتی» آمریکا شد؛ سازمان سیا و آژانس امنیت ملی آمریکا، در کنار ۱۴ سازمان اطلاعاتی کوچک‌تر، با وجود و حتی به‌دلیل ناکامی‌شان در جلوگیری از کشتار آن روز، با تزریق هنگفت بودجه به‌سرعت گسترش یافتند. در این میان، بخشی از این بودجه صرف برنامه‌های شکنجه‌ای شد که در دوران ریاست‌جمهوری «جورج دبلیو بوش»، تحت عنوان خوش‌آب‌ورنگ «روش‌های پیشرفته بازجویی» ادامه یافت.

مشهورترین محل اجرای این برنامه‌ها، زندان گوانتانامو در جزیره کوبا بود. سازمان «رهایی از شکنجه» مستقر در لندن، در گزارش خود در این باره نوشته است: «آمریکا این مرکز بازداشت برون‌مرزی را با هدف دور زدن حاکمیت قانون ایجاد کرد.» در چارچوب آنچه آمریکا «جنگ علیه تروریسم» می‌نامید، افرادی که از سوی واشنگتن «جنگجویان دشمن» تلقی می‌شدند، در این مرکز زندانی شدند. بسیاری از آنان شکنجه شدند و از حقوق اولیه انسانی و برخورداری از روند قانونی محروم ماندند. از زمان ورود نخستین زندانیان در سال ۲۰۰۲ میلادی ۷۸۰ مرد از ۴۸ کشور در گوانتانامو زندانی شده‌اند؛ با این حال، تنها ۱۶ نفر از آنها تاکنون به جرمی محکوم شده‌اند؛ یعنی فقط ۲ درصد.

با وجود فشار افکار عمومی، «بوش» در مارس ۲۰۰۸ (اسفند ۱۳۸۶) نسخه‌ای از قانون مجوز اطلاعاتی را که سازمان سیا را ملزم می‌کرد بازجویانش از مقررات «آیین‌نامه میدانی ارتش» پیروی کنند، وتو کرد. به محض آن که «باراک اوباما» رئیس‌جمهور شد، با صدور یک فرمان اجرائی، اختیار گسترده‌ای را که بوش در فرمان ژوئیه ۲۰۰۷(تیر ۱۳۸۶) بار دیگر برای رئیس سیا در زمینه بازجویی‌ها تأیید کرده بود، لغو کرد. دستور اوباما اختیار بازداشت را از سیا گرفت و این سازمان را ملزم کرد از مقررات آیین‌نامه میدانی ارتش پیروی کند. با این حال، پنج سال و نیم گذشت تا اوباما سرانجام در سخنانی که بسیار مورد توجه قرار گرفت، اذعان کند: «ما بعضی‌ها را شکنجه کردیم». این اذعان چهار ماه پیش از انتشار گزارش مورد انتظار کمیته منتخب اطلاعات سنا در دسامبر ۲۰۱۴ (آذر ۱۳۹۳) صورت گرفت. این گزارش، با وجود سانسور گسترده، در واقع کیفرخواستی سیاسی علیه شکنجه بود. گزارش نشان می‌داد بازجویی از زندانیان سیا بسیار خشن و به‌مراتب بدتر از آن چیزی بود که سیا به سیاستگذاران و دیگران ارائه کرده بود. چند ماه بعد، مجله پزشکی «نیوانگلند» بخش‌هایی از یافته‌های کمیته سنا را این‌گونه جمع‌بندی کرد: «متخصصان پزشکی، که عمدتاً پیمانکاران خصوصی بودند، در مراکز مخفی سیا چهار نقش اساسی ایفا می‌کردند: تأیید اینکه مظنونان به تروریسم از نظر پزشکی برای تحمل شکنجه آمادگی دارند؛ نظارت بر شکنجه برای جلوگیری از مرگ و درمان آسیب‌ها؛ طراحی روش‌های جدید شکنجه؛ و در نهایت، شکنجه مستقیم زندانیان». تمام این اقدامات تنها پس از آن انجام شد که وکلای سیا و وزارت دادگستری آمریکا به متخصصان پزشکی اطمینان دادند که در برابر پیگرد قضائی مصون خواهند بود و تا زمانی که از روش‌های مورد تأیید در یادداشت‌های حقوقی استفاده کنند، از نظر قانونی مسئول نقض قوانین آمریکا و قوانین بین‌المللی علیه شکنجه نخواهند بود.

سیا پس از ۱۱ سپتامبر بیش از ۱۲ مرکز مخفی در سراسر جهان ایجاد کرد که در آنها دست‌کم ۱۱۷ زندانی نگهداری شدند؛ ۳۹ نفر از این زندانیان در معرض یک یا چند روش شکنجه قرار گرفتند. دست‌کم صدها نفر دیگر از «تروریست‌های مظنون» که توسط آمریکا دستگیر شده بودند، به دولت‌های بی‌رحم متحد آمریکا تحویل داده شدند. هنگامی که عکس‌های تکان‌دهنده‌ای از بدرفتاری فجیع سربازان آمریکایی با زندانیان عراقی در زندان «ابوغریب» در نزدیکی بغداد منتشر شد، اعتراض گسترده رسانه‌ها باعث شد ارتش آمریکا تحقیقاتی رسمی را به فرماندهی ژنرال دو ستاره، «آنتونیو تاگوبا»، آغاز کند. گزارش او که در سال ۲۰۰۴ منتشر شد، به این نتیجه رسید که «موارد متعددی از سوءرفتارهای سادیستی، آشکار و عامدانه و مجرمانه» علیه چندین زندانی صورت گرفته است. صراحت لهجهٔ «تاگوبا» باعث شد او به بازنشستگی زودهنگام مجبور شود. او در مقدمه گزارشی که سازمان پزشکان برای حقوق بشر در سال ۲۰۰۸ منتشر کرد، درباره مسئله پاسخ‌گویی صراحتاً اعلام کرد: «رئیس‌جمهور آمریکا و افرادی که زیر نظر او فعالیت می‌کردند، یک نظام سازمان‌یافته شکنجه را ایجاد کرده بودند.»

اما با وجود حجم عظیم شواهدی که تأیید شکنجه سازمان‌یافته در سطوح عالی را مستند کرده بود، حتی یک مقام آمریکایی نیز در نتیجه این اقدامات به زندان نرفت. نشانه‌ای از چنین مصونیتی را می‌توان در اظهارات اوباما، تنها ۹ روز پیش از آغاز ریاست‌جمهوری‌اش در ژانویه ۲۰۰۹(دی ۱۳۸۷) مشاهده کرد. او در یک برنامه تلویزیونی سراسری گفت: «من معتقدم باید به جای نگاه کردن به گذشته، به آینده نگاه کنیم.» اما سخنان بعدی او حتی گویاتر بود: «بخشی از وظیفه من این است که مطمئن شوم، برای مثال در سیا، افراد فوق‌العاده توانمندی حضور دارند که بسیار سخت تلاش می‌کنند تا امنیت آمریکایی‌ها را حفظ کنند. نمی‌خواهم ناگهان احساس کنند که باید تمام وقت خود را صرف این کنند که مراقب پشت سرشان باشند و درگیر مسائل حقوقی شوند.»

نبود پاسخگویی به الگویی برای آینده تبدیل شد. اوباما در دوران ریاست‌جمهوری خود نیز به همان رویکرد حکومت‌داری بدون نگاه به گذشته ادامه داد. او در ۲۵ اکتبر ۲۰۱۲ (۴ آبان ۱۳۹۱) در توئیتی نوشت: «ما به عقب نگاه نمی‌کنیم، به جلو نگاه می‌کنیم.» برای مقام‌های ارشد سیا که در شکنجه‌های دوران بوش نقش داشتند، چشم‌انداز شغلی همچنان روشن بود. «آدام سرور» روزنامه‌نگار و نویسنده آمریکایی در مارس ۲۰۱۸ (اسفند ۱۳۹۶) نوشت: «درباره بی‌اعتنائی ترامپ به قوانین و هنجارها بسیار گفته شده است؛ مرزهایی که اخلاق و اصول اخلاقی، اگر نه قوانین مکتوب، آنها را مشخص می‌کنند. اما تنها راه نابود کردن قوانین، قواعد و هنجارها، زیر پا گذاشتن آنها نیست. راه دیگر، صرفاً اجرا نکردن آنهاست. از این منظر، باراک اوباما، چهل‌وچهارمین رئیس‌جمهور آمریکا، تا حدی در قبال بی‌پروایی جانشین خود مسئولیت دارد. به‌ویژه در مورد تصمیم ترامپ برای انتصاب جیناهاسپل، معاون وقت سیا، به ریاست خود این سازمان».

«هسپل» در سال ۲۰۱۸، با وجود نقش کلیدی‌اش در برنامه شکنجه سیا، پس از تأیید سنا به ریاست سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا رسید. آرشیو امنیت ملی دانشگاه جورج واشنگتن، با استناد به اسناد از طبقه‌بندی خارج‌شده، توضیح داد که او «شخصاً بر شکنجه یک زندانی سیا در سال ۲۰۰۲ نظارت داشت که دست‌کم به سه نوبت غرق مصنوعی انجامید؛ سپس پیام تلگرافی را تنظیم کرد که دستور نابودی نوار ویدئویی حاوی شواهد شکنجه را صادر می‌کرد؛ و در زمانی که سازمان سیا درباره اثربخشی شکنجه در استخراج اطلاعات مفید، به خودِ سازمان، رؤسای‌جمهور جورج دبلیو بوش و باراک اوباما، کنگره و افکار عمومی دروغ می‌گفت، در سمت یک مقام ارشد این سازمان فعالیت می‌کرد.»

مرکز قربانیان شکنجه خاطرنشان می‌کند که «طراحان و مجریان برنامه شکنجه سیا بعدها به سمت‌های معتبر و مهمی در دولت، بخش خصوصی، دستگاه قضائی فدرال و دانشگاه‌ها دست یافته‌اند.» ماجرای «ایوریل هینز» نیز نمونه‌ای از همین روند بود؛ زمانی که جو بایدن، رئیس‌جمهور وقت آمریکا، او را برای ریاست اداره اطلاعات ملی آمریکا نامزد کرد. هِینز در دوره‌ای که معاون رئیس سیا در دولت باراک اوباما بود، برای جلوگیری از پیشبرد تحقیقات کمیته سنا درباره شکنجه تلاش کرده بود.

«دانیل جی. جونز»، پژوهشگر ارشد کمیته سنا که در فیلم «گزارش» با بازی «آدام درایور» به تصویر کشیده شد، به بایدن هشدار داد که از این نامزدی صرف‌نظر کند. او گفت: «این مسئله به ادامه پنهانکاری درباره برنامه شکنجه و میراث طولانی آن مربوط می‌شود. ای کاش می‌توانستم بگویم هینز بخشی از این ماجرا نبود، اما او بود.» سنا با ۸۴ رأی موافق در برابر ۱۰ رأی مخالف، هِینز را برای سمت ریاست اداره اطلاعات ملی تأیید کرد. او در تمام دوران ریاست‌جمهوری بایدن در این سمت باقی ماند. سه ماه پیش، بنیاد کارنگی برای صلح بین‌المللی اعلام کرد که «ایوریل هِینز» رئیس آینده این بنیاد خواهد بود. این سازمان در بیانیه خود اعلام کرد: « ایوریل، که یکی از محترم‌ترین رهبران حوزه امنیت ملی در نسل خود است، تعهدی عمیق به خدمت عمومی و ارزش‌هایی دارد که در قلب مأموریت ما قرار گرفته‌اند.»

منبع: کانتر پانچ

کیهان بررسی کرده است

کشتیرانی جهان در سراشیبی سقوط!

سرویس خارجی-

کارشناسان می‌گویند حماقت دولت ترامپ در آغاز جنگ با ایران در کنار تحولات یمن و اوکراین اکنون کشتیرانی جهان را هم در سراشیبی سقوط قرار داده است.

صنعت حمل‌ونقل دریایی که به‌شدت تحت تأثیر محدودیت‌های تردد در آبراه‌های کلیدی مانند تنگه هرمز قرار دارد، اکنون با چالش تازه‌ای دست به گریبان است که ریشه در جنگ آمریکا و رژیم اسرائیل علیه ایران و جنگ روسیه علیه اوکراین دارد: «کمبود نفت‌کوره برای کشتی‌ها و نیروگاه‌ها.»

در حقیقت «نفت‌کوره»، سوختی است که کشتی‌ها از آن استفاده می‌کنند. هرگونه کمبود در این سوخت، می‌تواند هزینه‌های حمل‌ونقل دریایی را افزایش دهد و این امر می‌تواند بر قیمت تمام‌شده کالاها و مواد اولیه برای مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان تأثیر بگذارد. بیشتر کشتی‌ها و نفتکش‌ها عمدتا از نفت‌کوره سنگین (HFO) که به سوخت بانکر نیز معروف است، استفاده می‌کنند. به گفته تحلیلگران، جنگ‌های غرب آسیا و اروپا، همراه با رویکرد پالایشگاه‌ها به تولید سوخت‌های سودآورتر، از عوامل اصلی این کمبود هستند. براساس داده‌های شرکت تحلیل انرژی کپلر (Kpler)، صادرات نفت‌کوره خاورمیانه از مارس تا اوت (اسفند تا شهریور) نسبت به سال گذشته ۴۵ درصد کاهش یافته و به میانگین ۴۴۷ هزار بشکه در روز رسیده است.

شرکت مشاوره انرژی «انرژی اسپکتس» (Energy Aspects) در این‌باره به رویترز گفت که انتظار می‌رود بازار نفت‌کوره در سه‌ماهه سوم سال جاری میلادی با کسری ۲۱۸ هزار بشکه‌ای در روز مواجه شود. اکنون جنگ آمریکا و رژیم اسرائیل علیه ایران، مسیرهای کلیدی تجارت دریایی مانند تنگه هرمز را فلج کرده است؛ تنگه‌ای که پیش از آغاز جنگ حدود ۲۰ درصد از نفت و گاز جهان از آن عبور می‌کرد. همچنین ایران در پاسخ به تجاوزات و حملات آمریکا، تأسیسات نفتی و کشتی‌ها در خلیج‌فارس را بارها هدف قرار داده است. حملات جنبش انصارالله یمن به کشتی‌های سعودی در دریای سرخ و اطراف تنگه راهبردی باب‌المندب که از مهم‌ترین مسیرهای دریایی جهان به‌شمار می‌رود نیز اختلال گسترده‌ای در کشتیرانی ایجاد کرده و مسیرهای تأمین را محدود ساخته است.

استراتژی هوشمندانه تهران

«رویستون هوآن»، تحلیلگر ارشد محصولات نفتی در «انرژی اسپکتس»، در این‌باره می‌گوید: از ماه آوریل(فروردین) به بعد، شرکت وی کاهش فروش ۴۰۰ هزار بشکه‌ای سوخت کشتی‌ها را نسبت به سال قبل ثبت کرده است. این امر بدان معناست که اکنون به طور میانگین بازار شاهد کاهش دو میلیون تنی نفت‌کوره در هر ماه است... برای درک بهتر موضوع باید بدانید این میزان کاهش عرضه، تقریباً برابر با کل حجم فروش سوخت کشتی در چین است. چین یکی از بزرگ‌ترین پالایشگران نفت در جهان به‌شمار می‌رود. در واقع ایران علاوه‌بر بستن تنگه هرمز، پالایشگاه‌های جهان را مجبور ساخته است به جای تولید نفت‌کوره به عنوان سوخت کشتی‌ها، تمرکز خود را بر تولید بنزین و گازوئیل معطوف کنند. استراتژی هوشمندانه تهران سبب شده است صنعت کشتیرانی جهان به‌شدت با کمبود جدی سوخت مواجه شده و هزینه جابه‌جایی کالا به صورت جهشی بالا رود.

جنگ اوکراین

علاوه‌بر جنگ علیه ایران، ادامه جنگ روسیه علیه اوکراین نیز بر عرضه نفت تأثیر گذاشته است. اوکراین در هفته‌های اخیر چندین پالایشگاه بزرگ روسیه را بمباران کرده است. روسیه دومین صادرکننده بزرگ نفت خام جهان است. حملات پهپادی اوکراین، تولید پالایشگاه‌های روسیه را تحت تأثیر قرار داده و براساس داده‌های کپلر صادرات نفت‌کوره این کشور در ماه اوت (مرداد) به پایین‌ترین سطح تاریخی خود یعنی ۵۹۱ هزار بشکه در روز رسید که نسبت به میانگین بیش از ۸۶۰ هزار بشکه‌ای سال ۲۰۲۵ کاهش چشمگیری دارد. نتیجه اینکه، استراتژی هوشمندان تهران و ادامه جنگ اوکراین باعث شد نفت خام کمتری از مناطق کلیدی تولیدکننده، به‌ویژه خلیج‌فارس و روسیه صادر شود. این امر به کمبود کلی عرضه نفت خام انجامیده است و شرکت‌های نفتی نیز اولویت چندانی به تولید نفت‌کوره نمی‌دهند.

اولویت پالایشگاه‌ها؟

بنزین، گازوئیل و سوخت جت که همگی از پالایش نفت خام به دست می‌آیند اکنون به‌شدت تحت تأثیر تجاوز آمریکا به ایران و پاسخ هوشمندانه ایران به این تجاوز قرار گرفته‌اند. محصولاتی مانند گازوئیل به‌دلیل آنکه حاشیه سود بیشتری برای تأمین‌کنندگان دارند، در صدر اولویت‌های پالایشگاه‌ها قرار داشته و بر نفت‌کوره ارجحیت دارند. برای مثال، مؤسسه کپلر اعلام کرده است پالایشگاه دانگوت در نیجریه با ظرفیت ۶۵۰ هزار بشکه در روز، صادرات گازوئیل، بنزین و سوخت جت خود را افزایش داده، درحالی‌که صادرات نفت‌کوره آن کاهش یافته است. این بدان معناست که گرچه عرضه سوخت خودرو و هواپیما در بازار ادامه دارد اما عرضه نفت‌کوره مورد استفاده کشتی‌ها به‌شدت تحت تأثیر قرار گرفته است. تحلیلگران بر این باورند که، یکی از دلایل کلیدی کمبود جهانی سوخت کشتی‌ها، سودآوری فوق‌العاده گازوئیل است. با افزایش قیمت سوخت در آمریکا، پالایشگاه‌ها انگیزه بیشتری پیدا کردند تا از هر بشکه نفت خام، حداکثر گازوئیل و بنزین ممکن را استخراج کنند. این موضوع، خود به معنای کاهش تولید سوخت‌های ارزان‌قیمت‌تر همانند سوخت بشتی است. اکنون در فرآیند پالایش، به جای آنکه بخش بیشتری از باقیمانده سنگین نفت به صورت نفت‌کوره برای کشتی‌ها مورد استفاده قرار گیرد، پالایشگاه‌ها آن را به واحدهای فرآوری ثانویه می‌فرستند و به محصولات باارزش‌تر مانند گازوئیل ارتقا می‌دهند.

با این حال، طی هفته‌های اخیر بحران کمبود سوخت تنها به کشتی‌ها محدود نمانده و صنعت هوانوردی جهان را نیز دربر گرفته است. بسته‌شدن تنگه هرمز اکنون جریان نفت خام از خلیج‌فارس را مختل کرده و پالایشگاه‌های جهان را ناچار به کاهش تولید سوخت جت و نفت‌سفید کرده است. تجاوز احمقانه به ایران باعث شده اکنون خاورمیانه که به‌طور معمول بیش از ۱۰ درصد از سوخت جت و نفت‌سفید جهان را تولید می‌کند، عملاً از ارسال محموله‌ها به خریداران خارج از منطقه ناتوان باشد. در حال حاضر، قیمت سوخت جت در بازارهای جهانی از زمان آغاز جنگ بیش از دو برابر شده و در اروپا به رکوردی بی‌سابقه یعنی بیش از ۲۰۰ دلار در هر بشکه رسیده است. انجمن بین‌المللی حمل‌ونقل هوائی اعلام کرده است بهبود عرضه سوخت جت حتی در صورت بازگشایی تنگه هرمز، ماه‌ها زمان خواهد برد. در پی این بحران، شرکت‌های هواپیمایی در سراسر جهان ناچار به لغو هزاران پرواز، افزایش بلیت‌ها و زمین‌گیر کردن هواپیماهای کم‌بازده شده‌اند.

کدام مناطق بیشتر تحت تأثیر قرار خواهند گرفت؟

اگرچه کاهش سوخت کشتی‌ها تأثیری گسترده بر حمل‌ونقل دریایی جهان خواهد داشت، اما منطقه آسیا به‌دلیل وابستگی شدید به نفت خلیج‌فارس، ممکن است به‌طور خاص آسیب‌پذیرتر باشد. براساس داده‌های کپلر، سنگاپور، بزرگ‌ترین مرکز سوخت‌رسانی کشتی‌ها در جهان بیش از نیمی از حدود یک میلیون بشکه در روز نفت‌کوره مصرفی خود را وارد می‌کند. کاهش عرضه نفت‌کوره همچنین به افزایش قیمت سوخت‌های دریایی انجامیده است. در سنگاپور، قیمت برخی اقلام سوخت کشتی‌ها از زمان آغاز جنگ علیه ایران، ۷۶ درصد افزایش یافته و تا تاریخ ۱ سپتامبر (۱۰ شهریور) به نزدیک ۸۲۵ دلار در هر تن (معادل ۱۳۰ دلار در هر بشکه) رسیده است.

رویترز گزارش می‌دهد: علاوه‌بر سنگاپور ذخایر نفت‌کوره در مراکز آمستردام-روتردام-آنتروپ در هلند و فجیره در امارات نیز حدود ۳۰ درصد پایین‌تر از میانگین فصلی سه‌ساله خود قرار دارد. کاهش ذخایر نفت‌کوره به معنای کاهش عرضه بوده و این امر جهش بهای سوخت کشتی‌ها را به همراه خواهد داشت. بازار آمریکا دیگر بازنده بزرگ افزایش قیمت سوخت کشتی است زیرا این مسئله به افزایش بهای کالاهای وارداتی منجر می‌شود. «سنیل ردی»، یکی از کارشناسان اقتصادی در این‌باره می‌گوید: اقتصاد جهان بر روی هزاران زنجیره تأمین به‌هم‌پیوسته بنا شده است. وقتی سوخت کشتی‌ها کمیاب یا بسیار گران شود، بسیاری از کالاها فقط گران‌تر نمی‌شوند؛ بلکه با ادامه این روند به نقطه‌ای خواهیم رسید که برخی مبادلات تجاری دیگر از لحاظ اقتصادی توجیه نخواهند داشت.

بنابراین، ایران با درک عمیق از شکنندگی اقتصاد جهانی و وابستگی آن به گذرگاه‌های حیاتی، نشان داد قدرت واقعی در میدان نبرد اقتصادی، به موشک‌ها و ناوهای جنگی نیست، بلکه به فهم دقیق از نقاط آسیب‌پذیر زنجیره تأمین جهانی است. اکنون روشن شده که ایران در این میدان نه‌تنها شکست نخورده، بلکه با موفقیتی بی‌سابقه، کاخ‌سفید را در دامی گرفتار ساخته که خود طراحی کرده بود. تا زمانی که واشنگتن بر جنگ‌افروزی اصرار دارد، نه ایران که اقتصاد شکننده غرب، هزینه آن را خواهد پرداخت.

افزایش قیمت انرژی و زمستان سیاهی‌که در انتظار اروپاست

سرویس خارجی-

منابع اروپایی می‌گویند افزایش قیمت انرژی در جهان به‌دلیل جنگ آمریکا علیه ایران، بحران انرژی در اروپا را تشدید کرده و قاره سبز امسال باید منتظر «زمستان سیاه» باشد.

جنگ آمریکا علیه ایران، بحران انرژی را جهانی کرده است و تمام تلاش ترامپ و گفتاردرمانی‌های وی جهت پایین آوردن قیمت نفت و بنزین تاکنون موفق نبوده است. دیروز(چهارشنبه) قیمت جهانی نفت برای نخستین‌بار در ماه‌های اخیر به ۱۰۰ دلار در هر بشکه رسید؛ افزایشی که در پی تشدید جنگ‌افروزی ترامپ و واکنش شدید و قاطع ایران و نگرانی سرمایه‌گذاران از تداوم جنگ علیه ایران رخ داده است. این رقم تقریباً ۴۰ درصد بیشتر از قیمت نفت در آستانه آغاز تجاوز علیه ایران در اسفندماه سال گذشته است.

به نوشته «نیویورک‌تایمز» افزایش قیمت نفت بازتاب نگرانی سرمایه‌گذاران درباره مدت‌زمان ادامه جنگ در غرب آسیا است؛ جنگی که اکنون وارد هفتمین ماه شده و بخش قابل‌توجهی از حمل‌ونقل جهانی نفت را با اختلال مواجه کرده است. قیمت گازوئیل نیز در ماه جاری به رکورد جدیدی رسید و از اوج قبلی خود که چهار سال پیش ثبت شده بود، فراتر رفت. قیمت هر گالن گازوئیل اکنون نزدیک به ۶ دلار است که از زمان آغاز جنگ بیش از ۵۵ درصد افزایش یافته است. به نوشته فوربس، با گذشت زمان، افزایش قیمت گازوئیل که به بالاترین حد خود رسیده است، ممکن است آسیب بیشتری به مردم آمریکا وارد کند، زیرا هزینه‌های تجارت را برای کشاورزان افزایش می‌دهد و منجر به افزایش بیشتر قیمت مواد غذایی می‌شود. حتی اگر توافقی حاصل شود، بازسازی ظرفیت تولید نفت آسیب‌دیده در طول جنگ، تأثیر ماندگاری بر قیمت‌ها پس از پایان جنگ خواهد داشت. گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس هم نشان می‌دهد قیمت بنزین در آمریکا در میانگین ۴ دلار و ۱۴ سنت در هر گالن رسیده و هزینه سفرهای تابستانی را برای میلیون‌ها آمریکایی افزایش داده است. همزمان، کاهش شدید عبور نفت از تنگه هرمز، اختلال در پالایشگاه‌ها و کاهش عرضه جهانی گازوئیل، چشم‌انداز کاهش قیمت سوخت را با ابهام روبه‌رو کرده است. به نوشته آکسیوس، با افزایش هزینه‌های سوخت در هر ۵۰ ایالت آمریکا به‌دلیل جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران، هر خانوار آمریکایی به طور متوسط در شش ماه گذشته ۷۶۳ دلار بیشتر برای سوخت هزینه کرده است. براساس داده‌های رصدگر مؤسسه واتسون دانشگاه براون برای امور بین‌الملل و عمومی، مصرف‌کنندگان آمریکایی در شش‌ماهی که از آغاز جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران در ۲۸ فوریه (۹ اسفند) می‌گذرد، ۱۰۰ میلیارد دلار بیشتر برای خرید بنزین و گازوئیل پرداخت کرده‌اند. براساس این گزارش مردم آمریکا به‌دلیل جنگ تجاوزکارانه آمریکا هر دقیقه یک میلیون دلار بابت افزایش هزینه‌های بنزین و گازوئیل از جیب خود پول بیشتری پرداخت کرده‌اند.

جهش ۸۹ درصدی قیمت انرژی در اروپا

در اروپا به‌دلیل وابستگی شدید این قاره به واردات انرژی از منطقه غرب آسیا وضعیت بحرانی‌تر است. براساس گزارش‌ها در حالی که ذخایر گاز اروپا به کمترین سطح ۱۵ سال اخیر (۶۲ درصد) سقوط کرده، قیمت گاز با جهشی ۸۹ درصدی نسبت به سال قبل به ۹۰۰ دلار رسیده و بحران انرژی را برای قاره سبز دوچندان کرده است. براساس گزارش‌ها قیمت گاز طبیعی در اروپا در آغاز معاملات هفته جاری با افزایش چشمگیری همراه شد و به نزدیکی مرز ۹۰۰ دلار در هر هزار مترمکعب رسید. به نوشته رویترز، تنگه هرمز به عنوان یکی از مهم‌ترین آبراه‌های جهان، حدود یک‌پنجم از تجارت جهانی گاز طبیعی مایع (ال‌ان‌جی) را عبور می‌دهد که سهم عمده‌ای از آن به قطر تعلق دارد. هرگونه اختلال در این مسیر، تأمین گاز اروپا را با خطر جدی مواجه می‌کند. در این شرایط، شرکت‌های اروپایی برای جبران کمبود احتمالی، ناچار به رقابت با خریداران آسیایی بر سر محموله‌های گاز مایع از حوضه آتلانتیک شده‌اند که خود به افزایش بیشتر قیمت‌ها دامن می‌زند.

به گزارش فارس به نقل از رویترز، تأثیر تنش‌های ژئوپلیتیکی بر قیمت انرژی، در کنار پایین بودن بی‌سابقه سطح ذخایر گاز زیرزمینی اروپا، وضعیت این قاره را برای فصل سرما پیش‌رو بسیار شکننده کرده است. براساس داده‌های «زیرساخت گاز اروپا»، مخازن گاز کشورهای عضو اتحادیه اروپا در حال حاضر تنها حدود ۶۲ تا ۶۶ درصد پر هستند که این رقم به‌طور قابل‌توجهی پایین‌تر از میانگین پنج‌ساله این فصل (حدود ۸۳ درصد) است. در آلمان، بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا، این میزان تنها به ۵۴ درصد رسیده است. کارشناسان نسبت به تداوم روند سعودی کنونی و احتمال عبور قیمت از مرز ۱۰۰ یورو در هر مگاوات‌ساعت (حدود ۱۰۰۰ دلار) هشدار داده‌اند. با شروع فصل سرما و کاهش بیشتر ذخایر، فشار بر بازار انرژی اروپا تشدید خواهد شد.

زمستان سیاه

مدیران ارشد صنعت نفت اروپا همچنین نسبت به وقوع «زمستان سیاه» در این قاره هشدار دادند؛ چرا که افزایش بی‌سابقه تقاضا در کنار اختلال عرضه در نتیجه تهاجم علیه ایران و جنگ اوکراین، فشار بر قیمت گازوئیل و سوخت جت را به اوج رسانده است و این وضعیت می‌تواند به موج جدید تورم و بی‌ثباتی اقتصادی در اروپا منجر شود.

روزنامه «ال‌پائیس» اسپانیا در گزارشی با تیتر «فعالان صنعت نفت به‌دلیل قیمت بالای سوخت، زمستانی سیاه را برای اروپا پیش‌بینی می‌کنند»، نوشته است: «وضعیت نگران‌کننده است. اگر شرایط در خاورمیانه تغییر نکند، اروپا با هزینه‌های بسیار بالای گازوئیل و سوخت‌های هواپیمایی، با زمستانی بسیار دشوار روبه‌رو خواهد شد»؛ این دیدگاه غالب در میان فعالان صنعت پالایش نفت اروپا است. یک مدیر اجرایی ارشد در حوزه تولید سوخت تأیید می‌کند که از هفته‌های گذشته، این موضوع اصلی‌ترین بحث در انجمن‌های تجاری متشکل از بزرگ‌ترین شرکت‌های پالایشی این قاره است.

به نوشته این گزارش با توجه به اینکه در تابستان گذشته، کمبود سوخت هواپیمایی منجر به محدودیت پرواز در برخی خطوط هوایی شد و قیمت گازوئیل در پمپ‌بنزین‌های اسپانیا به مرز ۲ یورو رسید، اکنون مسئولان بخش تولید پیش‌بینی می‌کنند که وضعیت در ماه‌های آینده وخیم‌تر نیز خواهد شد. براساس این گزارش، کارشناسان از مقامات می‌خواهند که افق نگاه خود را فراتر از قیمت نفت برنت قرار دهند؛ چرا که قیمت این شاخص از محدوده ۷۰ دلار به ۱۰۰ دلار در هر بشکه رسیده است. در همین بازه زمانی، قیمت نفت‌سفید مصرفی هواپیما با جهشی حدود ۸۰ درصدی، از ۹۵ دلار پیش از جنگ آمریکا علیه ایران در خاورمیانه، به بیش از ۱۷۰ دلار در هر بشکه و قیمت گازوئیل نیز در اسپانیا با رشدی نزدیک به ۳۰ درصد، از ۱.۴۲ یورو به ۱.۸۳ یورو در هر لیتر رسیده است.

به گزارش ایرنا به نوشته «ال‌پائیس»، افزایش تقاضا همزمان با کاهش دما، به محدودیت روزافزون عرضه افزوده شده و قیمت سوخت‌ها را مدام بالا می‌برد؛ سوخت‌هایی که عامل اصلی بدترین جهش تورم از زمان آغاز جنگ اوکراین هستند. داده‌های منتشرشده، نگرانی‌های این بخش صنعتی را تأیید می‌کند. طبق گزارش هفته گذشته شرکت ذخایر استراتژیک محصولات نفتی (Cores)، تقاضا در تابستان امسال به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۰۹ رسیده است؛ این در حالی است که قیمت‌ها رکوردشکنی کرده‌اند و حتی با وجود بهبود بهره‌وری و وجود جایگزین‌های حمل‌ونقل، تقاضا باز هم افزایش یافته است. علاوه بر این، به نوشته این گزارش، ذخایر استراتژیک مشترک انرژی اتحادیه اروپا در پایین‌ترین سطح سال‌های اخیر قرار دارد و پر کردن آنها دوباره باعث فشار بر قیمت‌ها می‌شود. طبق شاخص مرجع اروپا (TTF)، قیمت گاز در حال حاضر در حدود ۷۵ یورو به ازای هر مگاوات‌ساعت است؛ یعنی تقریباً سه برابر زمستان گذشته. این موضوع باعث می‌شود، همان‌طور که در بحران‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ رخ داد، بسیاری از مصرف‌کنندگان بزرگ، گاز را با گازوئیل جایگزین کنند که این روند، فشار بر سوخت‌های مشتق از نف